

Bloedtransfusie

Binnenkort ondergaat u een behandeling of ingreep, waarbij er een kans bestaat dat u bloed toegediend moet krijgen (een bloedtransfusie).

Waarom is een bloedtransfusie zo belangrijk? Wat zijn eventuele risico's, en zijn er ook alternatieven? Dat en meer leest u in deze folder.

Waarom een bloedtransfusie?

Elk jaar krijgen zo'n 250.000 mensen in Nederland een bloedtransfusie. Dit zijn bijvoorbeeld patiënten die een (grote) operatie ondergaan, patiënten die voor kanker of (kwaadaardige) bloedziekten worden behandeld en slachtoffers van ongevallen. Uw arts geeft u alleen bloed als u daarvoor toestemming geeft (tenzij er sprake is van een spoedeisende situatie). Om u te helpen een weloverwogen keuze te maken, geeft uw arts u informatie over:

- De reden van de bloedtransfusie
- De risico's van de transfusie
- De risico's die ontstaan als u niet akkoord gaat met een bloedtransfusie
- Eventuele alternatieven voor de bloedtransfusie
- De mogelijkheid van een bloedtransfusie met uw eigen bloed

Hoe veilig is een bloedtransfusie?

Om bloedtransfusies zo veilig mogelijk te maken, worden de volgende maatregelen genomen:

- Alleen gezonde mensen kunnen bloeddonor (iemand die bloed afstaat voor transfusie) worden
- Donors geven hun bloed vrijwillig en worden hiervoor niet betaald
- Donorbloed wordt altijd gecontroleerd op:
  - een aantal geelzuchtvirussen (hepatitis B en C)
  - de geslachtsziekte syfilis
  - het humaan immuundeficiëntievirus (HIV) dat aids kan veroorzaken
- Bloedplaatjes worden gecontroleerd op de aanwezigheid van bacteriën
- Als blijkt dat bloed mogelijk besmet is, wordt het vernietigd.

Toch een virus?

Ondanks alle voorzorgen blijft er een (zeer!) kleine kans bestaan op besmetting met een virus of ziektekiem door de bloedtransfusie. (De kans dat een eenheid bloed besmet is met bijvoorbeeld HIV is kleiner dan één op een miljoen.) Hoe kan dit? Een virus kan niet worden aangetoond als

- De bloeddonor nog maar kort geleden werd besmet
- De hoeveelheid virus in het bloed heel klein is

- Een virus nog niet bekend is, of het om een andere reden niet kan worden aangetoond met een test.
- Er nog geen test bestaat voor de aandoening, zoals bijvoorbeeld de variant ziekte van Creutzfeld-Jakob.

Het juiste bloed

Het is belangrijk dat het bloed dat u toegediend krijgt, bij u 'past'. Daarom nemen wij van tevoren bloed bij u af om uw bloedgroep en rhesusfactor vast te stellen.

Sommige mensen hebben door een zwangerschap of een eerdere bloedtransfusie afweerstoffen tegen bloedcellen van anderen in hun bloed. Als dat het geval is, kan het langer duren om 'passend' bloed voor u te vinden. Het transfusielaboratorium kan navraag doen bij een landelijk systeem of er eerder afweerstoffen bij u zijn gevonden.

Vlak voordat de verpleegkundige u in opdracht van de arts een bloedtransfusie geeft, controleert hij nogmaals of het bloed van de donor inderdaad voor u bestemd is.

Bijwerkingen van de bloedtransfusie

- Soms kan een allergische reactie optreden, herkenbaar aan koorts, rillingen, galbulten, jeuk of een rode huid. Dit is vaak eenvoudig te behandelen met medicijnen.
- Een koortsreactie kan ook worden veroorzaakt door afweerstoffen tegen andermans bloedcellen. Ook dan is behandeling met medicijnen goed mogelijk.
- Sommige mensen vormen na een bloedtransfusie juist afweerstoffen tegen bloedcellen met een bepaalde bloedgroep, die ze zelf niet bezitten. Hierdoor kan bij een volgende transfusie een reactie optreden. Als dat bij u het geval is krijgt u een transfusiekaartje met daarop de vermelding van dit gegeven. Dit moet u bij volgende bloedtransfusies altijd aan uw arts tonen.

Landelijke registratie

Het is mogelijk dat afweerstoffen na verloop van tijd niet meer aantoonbaar zijn. Daarom worden de gegevens over deze afweerstoffen en ook van ernstige allergische reacties meestal opgeslagen in een landelijk datasysteem. Als u daarna ooit opnieuw een bloedtransfusie nodig heeft, kan het transfusielaboratorium van het ziekenhuis waar u dan wordt behandeld het datasysteem raadplegen. Dit helpt om zo goed mogelijk passend bloed voor u uit te zoeken.

Vraag uw arts om informatie als u niet wilt dat deze gegevens worden opgeslagen in een landelijk systeem.

Kan ik een bloedtransfusie weigeren?

Ja, dat kan. Bedenk wel dat er niet altijd andere mogelijkheden zijn. Bloedtransfusies zijn vaak levensreddend. Sommige operaties of behandelingen kunnen zelfs niet worden uitgevoerd zonder bloedtransfusie. Een bloedtransfusie weigeren betekent soms een groter risico voor uw gezondheid dan een bloedtransfusie ontvangen. Heeft u twijfels over een bloedtransfusie?

Bespreek dit dan tijdig met uw arts.

Een transfusie met uw eigen bloed

In sommige gevallen is een transfusie met uw eigen bloed mogelijk (autologe transfusie). Dit houdt in dat u in de maand vóór de operatie enkele malen naar de bloedbank komt om een halve liter bloed te laten afnemen. Tijdens de operatie krijgt u dit weer terug.

Voorwaarden voor autologe transfusie

Voor een autologe transfusie geldt een aantal voorwaarden:

- Uw algemene lichamelijke conditie moet goed zijn
- Uw bloedvaten moeten geschikt zijn voor herhaalde bloedafnames
- Uw bloed moet vrij zijn van bloedoverdraagbare ziekten
- De datum van uw operatie moet ruim van tevoren vaststaan.

Als u tijdens de operatie veel bloed verliest, is het mogelijk dat uw eigen transfusiebloed niet voldoende is. In dat geval krijgt u mogelijk ook bloed van een donor toegediend. Het is ook mogelijk om in het ziekenhuis bloed te laten afnemen vlak vóór de operatie of vlak vóór of tijdens de narcose. Het tekort aan bloed in uw lichaam wordt dan meteen aangevuld met een zoutoplossing. Rond de operatie krijgt u het bloed weer toegediend.

Tenslotte is het bij sommige operaties met veel bloedverlies mogelijk dat het bloed dat uit de wond komt met een speciaal apparaat wordt opgezogen. Bij vaatoperaties bijvoorbeeld. Hierna wordt het bloed weer aan de patiënt teruggegeven. U kunt met uw behandelend arts of anesthesioloog overleggen of u in aanmerking komt voor één van deze methoden.

Meer informatie over autologe transfusie vindt u in de folder 'Bloed geven aan uzelf'. Deze kunt u opvragen bij Stichting Sanquin via ☎ (020) 512 30 00, of u kunt het downloaden via www.sanquin.nl.

Bron: Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Vragen?

U kunt ons gewoon bellen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan contact op of kijk op www.olvg.nl

Heeft u vragen over de vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota

Meer informatie online

Meer informatie vindt u ook op de volgende website(s):

www.sanquin.nl

Contact

Klinisch chemicus, locatie Oost

T 020 599 45 95 (ma t/m vr 8.30 – 16.30 uur)

E hkcl-kwaliteit@olvg.nl

Algemene voorwaarden: www.olvg.nl/algemene_voorwaarden

Klacht of opmerking: ga naar www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 31 maart 2017\0940